

BAVUL SÖZCÜKLER (SUITCASE WORDS) TERİMİ ÜZERİNE

Selenay Koşumcu¹

¹ El-Farabi Kazak Millî Üniversitesi Şarkiyat Fakültesi Türksoy Bölümü, Almatı/Kazakistan
Elmek: selenayksmc@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7969-9664

Özet

Terminoloji, belli bir uzmanlık alanındaki kavramlara karşılık gelen terimleri ve onlarla ilgili çalışmaları kapsamaktadır. Her türlü bilimsel araştırmada bilgi edinme ve aktarma terimler aracılığıyla gerçekleştiğinden, terimlerle ilgili hususlar (türetim, adlandırma, karşıladığı anlam, açıklık vd.) büyük öneme sahiptir. Farklı sebeplerle ortaya çıkan (çeviri, dilsel boşluk, yazım farklılıkları, çok terimlilik, çok anlamlılık vd.) terimsel sorunlar bilimsel çalışmalardaki terim birliği ve tutarlılığının sağlanmasını engellemektedir. Çalışmada, ödünçleme yoluyla Türkçeye geçen *bavul sözcükler* (*suitcase words*) teriminin tanımına, nasıl kullanıldığına; araştırmacıların bu terime bakış açılarındaki başkalığa ve birbirinin yerine kullanma (*portmanto*, *çok anlamlılık*) sebebiyle ortaya çıkan terim karışıklığına dikkat çekmek; bu terimin hangi anlamının daha işlevsel olduğu, yaygın kullanıldığı ve temel anlam olarak ele alınabileceği gibi temel sorulara cevap bulmak amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bavul Sözcükler, Portmanto, Çok anlamlılık

ON THE TERM SUITCASE WORDS

Abstract

Terminology, covers the terms corresponding to the concepts in a certain field of specialization and the studies related to them. Since the acquisition and transfer of knowledge in all kinds of scientific research is realized through terms, issues related to terms (derivation, naming, meaning, clarity, etc.) are of great importance. Terminological problems that arise for different reasons (translation, linguistic gap, spelling differences, polysemy, etc.) prevent the unity and consistency of terms in scientific studies. In this study, it is aimed to draw attention to the definition of the term suitcase words, which has entered Turkish through borrowing, how it is used; to draw attention to the different perspectives of researchers on this term and the confusion of terms that arise due to interchangeable use (*portmanto*, *polysemy*); to find answers to basic questions such as which meaning of this term is more functional, widely used and can be considered as the basic meaning.

Keywords: Suitcase Words, Potmanteau, Polysemy

Giriş

Bütün bilimler için ortak payda olan *terim bilimi*, bilimsel araştırmaların sonucundaki gelişim/değişimlere ayak uyduran, ortaya çıkan yeni fikirlerle şekillenen ve güncellenen bir alandır. Bu süreçte her ne kadar ilerlemeyle bağlantılı olarak öz kaynaklardan terim üretilmesi beklense de Türk terim bilimi alanında, dildeki terimsel boşlukların telafisi için çoklukla *çeviri* yoluyla terim üretme anlayışı görülmektedir (Boz, 2017: 233). “Bir dilde var olması beklenen dilsel ögenin o dilde bulunmaması” (İlbaş 2019: 27) olarak ifade edilen *dilsel boşluk*, ele alınan *suitcase words* teriminin Türkçedeki durumu için ifade edilebilir. Ivir (1977: 170) sınıflandırmasında bahsi geçen, *diller arası boşluk* (inter-language gap) durumuna karşılık gelen bu terim, İngilizceden çeviri yoluyla dilimize geçmiştir. Az sayıda araştırmacının temas ettiği *bavul sözcükler*, farklı bakış açılarıyla başka kavramlar için kullanılmış ve karşılıkları anlam bakımından karışıklığa neden olmuştur. Bu makalede kaynak dildeki (İngilizce) kullanımından, tanımlarından ve örneklerden hareketle ortaya çıkan anlam bulanıklığının ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

‘Bavul Sözcükler’ Tanımı

Minsky tarafından sözcüklerin, özellikle bilinç, duygu, ahlak, adalet gibi evrensel tanımlara sahip olanların, kişiden kişiye değişen anlam katmanlarını içinde barındırdığını, sayısız anlamlarını taşıyan *bavul (suitcase)* benzetimi ve onun içine sığdırdığı *sözcükleri (words)* ifade etmek için *suitcase words*¹ terimi üretilmiştir (2006: 105). Bu terim doğal zekânın çalışma prensibini çözümlenmek ve özellikle bilişsel işlevlerine alternatif yaratmak için çalışan bilim alanları (dijital teknoloji vd.) hedeflenerek üretilmiş olsa da doğrudan dilin anlam bilimsel yapısına işaret eden örnek ve tanımlarıyla dil ve dil felsefesiyle ilgilenen araştırmacıların dikkatini çekmiştir.

Minsky, en genel tanımıyla, “çeşitli anlamlar taşıyan sözcükleri” *bavul sözcükler*² olarak adlandırmıştır. Terimin sözcüklerin geniş anlam alanıyla zenginleştiği bakış açısına imkân veren kullanımıyla yararı ve tam tersi düşünülerek bir sözcüğe atfedilen farklı anlamların yanlış anlamalara yol açabileceği fikriyle terimin kastettiği çok anlamlılıktan kaçınılması gerektiği tartışma konusu olmuştur.³ Minsky de bir sözcüğün anlamının ne olduğunu söylemenin basit olmadığını; dilin imkânlarını ve tecrübelerimizi

zenginleştiren şeyin sözcükler hakkında yaptığımız yorumlar olduğunu ifade etmiştir (2006: 134). *Sevgi, duygu ve öğrenmek* sözcükleri Minsky’nin *bavul sözcüklere* verdiği örneklerden birkaçıdır ve terimin kapsamına dair bilgi vermesi bakımından önemlidir:

“(.) bir ebeveynin çocuğuna olan sevgisi, bir çocuğun ebeveynlerine ve arkadaşlarına olan sevgisi veya yaşam boyu devam eden arkadaşlık bağları, üyelerin gruplara veya liderlerine” bağlanmaları birbirinden başka *sevgiler olduğu* gibi; nesnelere, olaylara ve inançlara düşkünlüğümüzü de tanımlamakta kullandığımız *sevgi* de başkadır diyerek: “bir dine mensup olan kişinin o dinin kutsallarına olan bağlılığı, bir vatanseverin ülkesine veya ulusuna olan sevgisi, bir bilim adamının yeni gerçeklikler keşfetmeye olan tutkusunu vd.” (Minsky, 2006: 14-15).

Minsky’e göre: “duygu sözcüğünün ne anlama geldiğini tanımlamak zordur, çünkü duygu çok geniş bir yelpazeyi kapsayan *bavul sözcüklerden biridir.*” ve buradakiler bu bavulun içine koyabileceğimiz yüzlerce sözcükten sadece birkaçıdır: “hayranlık, sevgi, saldırganlık, acı, alarm, hırs, eğlence, öfke, ıstırap, kaygı, ilgisizlik, güvence, çekim, nefret, huşu, mutluluk, cesurluk, can sıkıntısı, güven, karışıklık, özlem, inanç, merak, keder, zevk, depresyon, alay, arzu, nefret, iğrenme, dehşet, güvensizlik, şüphe vd.” (Minsky, 2006: 20).

Minsky’nin örneklendirdiği *bavul sözcüklerden* biri de “öğrenmek”tir: “Öğrenmek sözcüğü güçlü bir *bavul sözcüktür*; pek çok farklı deneyim türüne atıfta bulunabilir: Yemek çubuklarını kullanmayı öğrenmek, yeni bir şarkının melodisini öğrenmekten; kod yazmayı öğrenmek, bir şehirde yolunuzu öğrenmekten çok farklı bir deneyimdir.”⁴

Bavul sözcüklerin anlam alanına dair Manuel (2019)’ in yorumu şöyledir:

“Bunlar moda sözcükler, abartılı kullanımlarıyla gerçek anlamından yoksun bırakılan teknik terimler veya örtmeceler değildir; belli endüstrilerde kullanılan bir alana özgü sözcük dağarcığına benzerler; genellikle farklı bağlamlarda çoklu ve genişleyen anlamlar içermeleri bakımından farklıdır ve anlamlar açıklık kazandıkça şaşırabilirler. İki kişi aynı sözcükleri kullansalar bile onlara farklı anlamlar yükleyebilirler. Örneğin “demokrasi” ve “liberal” sözcüklerini ele alalım, bir kişiden diğerine veya bir ülkeden başka bir ülkede çok farklı anlamlara gelebilirler.

¹ https://www.edge.org/conversation/marvin_minsky-consciousness-is-a-big-suitcase (Ziyaret tarihi: 14.04.2023).

² Bu terim, Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü (TÜBA) <http://terim.tuba.gov.tr/> ve Türk Sözlükbilimi Derlemi (TSD)’nde <http://tsd.ogu.edu.tr/index.php> taranmış ancak bulunamamıştır (Ziyaret tarihi: 14.04.2023).

³ <https://www.mawer.com/the-art-of-boring/blog/defensiveness-a-suitcase-word/#:~:text=In%20his%20book%20The%20Emotional,%E2%80%94%20pack%E2%80%94%20meanings> (Ziyaret tarihi: 14.04.2023).

⁴ <https://englishcreativityjmc.blogspot.com/2019/10/suitcase-words.html> (Ziyaret tarihi: 14.04.2023).

Bir dikatör bu şekilde anılmayı kabul etmez ancak bunun yerine “politik olarak doğru” herhangi bir sözcük iş görür.”⁵

Manuel bu görüşlerin devamında yaptığı tanımında *bavul sözcükler* terimini *çok anlamlılık* olarak değerlendirmektedir.⁶

Çok anlamlılık

Anlam bilim alan yazınına baktığımızda pek çok dil bilimcinin *çok anlamlılık* konusuna temas ettiği görülmektedir. Bağlamın dışlanarak bir sözcüğün iki ya da daha fazla anlama gelmesi olarak yapılan tanımların yanında -ki bu anlamlar birbiriyle alakalı olmalıdır- (Pethö, 2001; Lyons, 1977; Taylor, 1995); farklı bağlamlarda aynı sözcüğün farklı anlamlara gelebileceği görüşüyle çok anlamlılığa yaklaşanlar (Murphy, 2010; Nerlich ve Clarke, 2003) ve sıklıkla kullanılan bu anlamların sözlüğe eklenmesi gerekliliğini ifade eden araştırmacılar (Cruse, 2000: 97) bulunmaktadır. Aksan da “*değişik etkenlerle bir göstergenin yansıttığı temel anlamın yanı sıra yeni yeni kavramları da anlatır durumda olması*” olarak yaptığı çok anlamlılık tanımından sonra göstergenin temel anlamını yitirmeden yan anlamlar kazandığını ifade etmiştir (2006: 70-71).

Özetle, bir sözcüğün (gösteren) birden çok anlama (gösterilen) sahip olması olarak tanımlanabilen *çok anlamlılık* (İmer vd., 2011: 76), sözcüksel çok anlamlılık düzeyinde tıpkı *bavul sözcükler*deki gibi bir sözcüğün yeni anlamlarla zenginleşmesi durumudur. Ancak *çok anlamlılıkta* ilişkilendirilen *sıklık* - en sık rastlanan birimler, çok anlamlılığın en yüksek düzeye ulaştığı öğelerdir (Günay, 2007: 196) - ölçütü, yaygın kullanımların sözlüğe eklenmesi ve bağlamla genişleyen anlam alanındaki anlamların birbiriyle ilgili olmasının gerekliliği *bavul sözcükler* için geçerli değildir. Bu noktada Minsky'nin *bavul sözcükleri*, *çok anlamlılık* durumundan farklılık gösterir.

Terim Karmaşası

Campbell (2018: 253) sözcük ve sözcük türetmeler bahsinde *bavul sözcüklere* dair bir başka bakış açısıyla *portmanto* tanımı yapmıştır:

“*Lewis Carroll pek çok portmanto sözcük icat etti ve bunları kitaplarına ve şiirlerine koydu. Örneğin 'Mimsy', sefil ve dayanıksız (miserable and flimsy) anlamına gelir. 'Frumious' sözcüğü aynı anda hem huysuz (fuming) hem de çok öfkeli (furious) anlamına gelir. The Jabberwocky adlı şiirinin bir kopyasını bulabilirsiniz, Carroll'un icat ettiği pek çok portmanto göreceksiniz; Lewis Carroll, bu tür sözcüklere 19. yüzyılda çok popüler olan ve iki parçadan oluşan bir bavul sözcük olan portmanto adını verdi.*”⁷

Sözcük birimlerin tamamının veya kırılmış parçalarının bir araya gelerek yeni bir sözcük ve anlam içermesi durumunda *portmanto sözcükler* (Fr. *portmanteau words*) terimi kullanılmaktadır (Crystal: 2008). Portmanto sözcükler⁸ genellikle kültür ve teknolojiye bağlı değişiklikler tarafından yön verilen *neolojizm* (yeni sözler) türetme yollarından biridir ve birçok edebiyat yazarı tarafından kullanılmaktadır.⁹ Carroll'un *iki parçadan oluşan bir bavul sözcük olan portmanto* ifadesi ilk bakışta *bavul sözcükler* ve *portmanto* terimleri arasında *alt anlamlılık* (*hyponymy*) ve *üst anlamlılık* (*hyperonymy*)¹⁰ ilişkisinden bahsedildiğini düşündürmektedir. Ancak burada kastedilen o zamanki çağdaş İngilizcedeki *portmanteau* sözcüğünün *Oxford English Dictionary* sözlüğündeki¹¹ tanımıyla ilgilidir. Fransızca *portemanteau*; *porter* (taşımak) ve *manteau* (pelerin) sözcüklerinin birleşiminden oluşan bu terim -kendisi de tanımındaki sözcük türetme işlevini barındırmaktadır- ve ona dair örnekler oluşum şekli bakımından iki eşit bölüme açılan bir bavula benzetilmektedir.¹² *Suitcase words*'ün diğer bazı dillerdeki terim karşılığı Almanca'da *kofferwörter*¹³, İtalyanca'da *le parole valigia*¹⁴, Rusça'da *слова-чемоданы*¹⁵ ve Fransızca'da *mots-valises*¹⁶ şeklindedir. Bu terimlerin karşıladıkları anlam ve örneklerinden anlaşılır; bu

⁵ <https://englishcreativityjmc.blogspot.com/2019/10/suitcase-words.html> (Ziyaret tarihi: 14.04.2023).

⁶ suitcase words: *Another case of multiple meanings (polysemy) applied to everyday usage which vaguely and remotely reminds me of "conceits"*.

⁷ https://www.scribd.com/read/408004787/The-Funny-Life-of-Pets#__search-menu_9838 (Ziyaret tarihi: 14.04.2023).

⁸ İngilizce portmanto sözcük örnekleri: brunch (breakfast+ lunch); Texarkana (Teksas-Arkansas-Louisiana); advertainment (advertising as entertainment); infomercial (informational commercial) vd. <https://en.wikipedia.org/wiki/Portmanteau> (Ziyaret tarihi: 14.04.2023)

⁹ Fransız yazarların portmanto sözcükleri: Victor Hugo, *foultitude* en croissant «foule» et «multitude», Edmond Rostand, *ridicouliser* en croissant «ridiculiser» et «cocu», Raymond Queneau, *alcoolade* en télescope «alcool» et «accolade» vd. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Mot-valise> (Ziyaret tarihi: 14.04.2023).

¹⁰ Uçar, A., 2009: 38-39.

¹¹ “portmanteu”, <https://www.oed.com/> (Ziyaret tarihi: 14.04.2023).

¹² Lewis Carroll tarafından 27 Aralık 1871'de yayınlanan *Thought the Looking-Glass, and What Alice Found There* (Aynanın İçinden ve Alice'in Orada

Buldukları) kitabında tanımlanan *portmanto* sözcüğünü, Humpty Dumpty adlı karakter sözcükleri çeşitli biçimlerde birleştirme yollarından biri olarak Alice'e açıklar ve ekler: “... görüyorsunuz, bu bir portmanto gibi; bir sözcükte toplanmış iki anlam var.”

https://en.wikipedia.org/wiki/Through_the_Looking-Glass (Ziyaret tarihi: 14.04.2023).

¹³ “kofferwörter”, <https://www.dwds.de/wb/Kofferwort> (Ziyaret tarihi: 17.06.2023).

¹⁴ “le parole valigia”. <https://www.giovannisodano.it/naming-le-parole-valigia/#:~:text=L'espressione%20%E2%80%9Cparole%20valigia%20%E2%80%9D,per%20formare%20qualcosa%20di%20nuovo> (Ziyaret tarihi: 17.06.2023).

¹⁵ “слова-чемоданы”.

<https://otrageniya.livejournal.com/2392081.html> (Ziyaret Tarihi: 17.06.2023).

¹⁶ “mots-valises”.

<https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/mot-valise/52839#:~:text=%EE%A0%AC%20mot%2Dvalise%2C%20>

terimlerin her biri *portmanto* teriminin çıkış noktasındaki *iki eşit bölüme açılan bavul* bakış açısını yansıtmaktadır, yeni sözcük yapım yollarından *portmantoyu* işaret etmektedir ve Minsky'nin sayısız anlam taşıyan *bavul sözcüklerden* farklıdır. Bu çalışmanın konusu olmamakla beraber diğer dillerdeki *suitcase words* terimi için daha derin bir araştırma yapmak gerekmektedir.

Öztürk Kasar (2012: 38), *yeni sözbirim ve terim oluşturma yöntemleri* başlığı altında yer alan *modern yöntemlerden kısaltma ve karpma* alt başlığında *bavul sözcükler* terimini kullanmıştır. Kısaca terimle ilgili yapmış olduğu tanımı ve Türkçedeki kullanımlarına dair örnekleri *portmanto sözcükleri* işaret etmektedir:

"Kimi zaman iki karpılmış sözcük bir araya gelerek dil bilimde "bavul-sözcük" adı verilen kullanımları oluştururlar: Askerlik terimleri arasında sayabileceğimiz tuğgeneral, tümgeneral, korgeneral, orgeneral sözcükleri bu olguyu çok güzel biçimde örneklendirirler. Bu bavul-sözcükler sırasıyla tuğay generali, tümen generali, kolordu generali, tümen general, kolordu general, ordu general adlandırmalarının karpılmış biçimlerinin yapışmasıyla oluşurlar. "Sütlü aş"tan süllaç, "güllü aş"tan güllaç, "kul aş"ndan gulaş, sözcükleri de bavul-sözcük olgusuna verilebilecek örneklerdir. Mehmet Ali'den Memoli, kan kardeşi söz diziminden kanka ya da kanki de aynı yöntemle oluşmuş sözcüklerdir." (Kasar Öztürk, 2012: 38).

Topaloğlu (2020) da Nuh Ömer Çetinay'ın şiirlerini değerlendirdiği yazısında *bavul sözcükler* terimini kullanır. Açıklık getirmeye çalıştığı bu terime dair ifadeleri de *portmanto* tanımıdır:

"Çetinay, ortaklaşa ya da günlük iletişim dilinde gerçekleştirdiği biçimsel bozma, sapma ve benzeri yöntemlerle hem sözcüklerin anlam ve çağrışım alanını genişletiyor, dalga boyunu uzatıyor hem de bu biçimselliğin sağladığı aralıktan dilin alışkanlıklarını aşan imgesel göstergeler, birimler oluşturuyor. Özellikle ürettiği bavul sözcükler dükkate değer diyebiliriz. Yeri gelmişken birden fazla sözcüğün yerleşik biçiminin bozulup yeniden birleştirilmesi yöntemiyle elde edilen yeni sözcüklere bavul sözcük denildiğini de kaydedelim."¹⁷

Özcan (2022: 256), *bavul sözcükler* terimini tam olarak Minsky'nin tanımladığı "içinde çok sayıda anlamı barındıran sözcükler" çerçevesinde kullanır ve bağlam düzleminde genişleyen *çok anlamlılığ* değerlendirerek *mantık* sözcüğünü örneklendirir:

"Dilde için mantığı, teknik bir terim olmaktan çok çeşitli bağlamlarda dil oyunlarında kullanırız. Mantık her bir bağlamda

farklı anlamlara gelir. Örneğin: "mantık var izan var", "mantıksız konuşmak", "mantığı almamak", mantıklı bulmak/bulmamak, "mantıklı görünmek", "mantığa aykırı olmak", "mantıklı mantıksız konuşmak". Mantıklı ve mantıksız ifadeleri bavul sözcüklerdir; bunlar bağlama göre çok farklı anlamlara gelir." (Özcan, 2022: 256).

Özcan (2022: 257), mantıklı-mantıksız diye nitelenen olgu durumlarına ilişkin kullanılan sözcüklerle ilgili olarak "sözcüklerin her biri realitenin indirgenemez nüansları" ifadesini kullanır. Ona göre, mantıklı-mantıksız sözcüklerinin anlam çağrışımlarını barındıran bu liste (*kesin/kurala aykırı, makul/çelişkili, akla uygun/tuhaf* vd. 19 ayrı anlam çağrışımının belirtildiği) genişlemeye açıktır. Bu sebeple bu sözcükler için açık/net bir tanım yapmak mümkün değildir. Bu çağrışımların farkında olmak dilin imkânlarını ve dil aracılığıyla zihnin soru sorma, olaylar veya durumlar arasında bağlantı kurma, problem çözme gibi karmaşık becerileri gerçekleştirme ve anlamlara dair açıklamalar yapabilme süreçlerini açıklamayı sağlayacaktır.

Sonuç

Çalışmada ele alınan *bavul sözcükler* terimi İngilizceden ödünçleme yoluyla Türkçeye çevrilmiş bir terimdir. Bu terimin araştırmacılar tarafından farklı kavramları karşılamak için kullanıldığı ve böylece bir anlam karışıklığına neden olduğu tespit edilmiştir.

Alan yazın taraması sonucunda, Carroll'un eserlerinde yeni sözcük türetme biçimi olarak tanımladığı ve ürettiği *bavul sözcükler* teriminin, *portmanto sözcüklere* karşılık geldiği ve biçim bilimsel bir olguyu karşıladığı görülmektedir. Tarih bakımından değerlendirildiğinde bu kullanım daha eskidir. Minsky'nin yapay zekâ sistemleri inşa etmek için modellemede yararlandığı çoklu ve geniş alanlı anlamlara dair ifade ettiği *bavul sözcükler* terimi ise sözcüğün bağlamsal düzlemde kazandığı anlamlara ve bu anlamların sınırsızlığına karşılık gelen anlam bilimsel bir olguya işaret etmektedir. Manuel'in bu anlamların toplamı olan *bavul sözcüklerin* bir tür *çok anlamlılık* olduğu değerlendirilmesi de bu doğrultudadır.

Bavul sözcükler teriminin kaynak dilde, farklı iki kavramı tanımlamak için kullanılması ve dilimizde de aynı ikilikle yer alması sonucu bir anlam kargaşası söz konusudur. İngilizceden Türkçeye geçmiş *suitcase words* (*bavul sözcükler*) teriminin, Türkçedeki terimselleşme aşamasında daha ayrıntılı ele alınmasına, açıklanmasına ve örneklendirilmesine ihtiyaç vardır. Böylece sözlükselleşme

ots%2Dvalises&text=Mot%20r%C3%A9sultant%20de%20la%20r%C3%A9duction,et%20%5Bm%C3%A9di%5Dcament (Ziyaret Tarihi: 17/06.2023).

¹⁷ <https://ozgurdenizli.com/nuhun-haritasi-enver-topaloglu/> (Ziyaret Tarihi: 11.04.2023).

(Bozkurt, 2017) sürecini ilgilendiren, bu terimin hangi anlamının daha işlevsel olduğu, yaygın kullanıldığı ve temel anlam olarak ele alınabileceği gibi temel sorular cevap bulacaktır.

Kaynaklar

- Aksan, D., 2006. *Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*. Engin Yayınevi, Ankara.
- Boz, E., 2017. Terim Biliminin Sorunlarına Dair. Sayfa; 229-237, *Türk Dili Yılı Armağan Kitabı*. Türk Dil Kurumu Yayınları: 1. baskı, ISBN: 978-975-16-3592-1, 311 sayfa, Ankara.
- Boz, E., Bozkurt, F., Doğru, F., 2018. Corpus-based Research on Terminology of Turkish Lexicography (CBRT-TURKLEX). *Lexikos*, 28: 428-439.
- Bozkurt, F., 2007. *Sözlükselleşme: Genel Sözlükler İçin Sözlük Birim Seçimi*. Kesit Yayınları, ISBN: 978-6059408394, 280 sayfa, İstanbul.
- Campbell, J., 2018. *The Funny Life of Pets*. Bloomsbury Childrens Books, ISBN: 978-1-4088-8994-7, 368 pages, Great Britain.
- Cruse, A., 2000. *Meaning in Language an Introduction to Semantics and Pragmatics*. Oxford University Press: First Edition, ISBN: 0-19-870010-5, 424 pages, Newyork.
- Crystal, D., 2008. *A Dictionary of Linguistics & Phonetics*. Blackwell Publishing: Sixth Edition, ISBN: 978-1-4051-5296-9, 529 pages, ABD.
- Günay, D., 2007. *Sözcükbilime Giriş*. Multilingual, : 1. Baskı, ISBN: 975-6008-31-8, 311 sayfa, İstanbul.
- Ivir, V., 1977. Lexical Gaps: A Contrastive View. *Studia Romanica et Anglicana Zagrabienisa*, 43: 167-176.
- İlbaş, S., 2019. Dilsel Boşluk Kavramı: Tanım, Sınıflandırma ve Örnekler. *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8(20): 26-46.
- İmer, K., A. Kocaman ve A. S. Özsoy., 2011. *Dilbilim Sözlüğü*. Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi: 1. Basım, ISBN: 978-605-4238-53-8, 351 sayfa, İstanbul.
- Lyons, J., 1977. *Semantics 1*. Cambridge University Press, ISBN: 978-0-521-21473-5, 371 pages, Cambridge.
- Manuel, J., 2019. *Suitcase Words*. <https://englishcreativityjmc.blogspot.com/2019/10/suitcase-words.html> (Ziyaret tarihi 14/04/2023).
- Minsky, M., 2006. *The Emotion Machine: Commonsense Thinking, Artificial Intelligence, and the Future of the Human Mind*. Simon & Schuster, ISBN: 978-0-7432-7663-4, 400 pages, United States.
- Murphy, L., 2010. *Lexical Meaning*. Cambridge University Press, ISBN: 978-0521677646, 276 pages, Cambridge.
- Nerlich, B., Clarke, D. D., 2003. Polysemy: Flexible patterns of meaning in mind and language. *Polysemy and Flexibility: Introduction and Overview*, Ed.; B. Nerlich, Z. Todd, V. Herman and D.D. Clarke, Berlin, Mouton de Gruyter: 3-30, ISBN: 3-11-017616-5, 422 pages, New York.
- Özcan, Z., 2022. *Dil Felsefesine Giriş*. Sentez Yayın ve Dağıtım, ISBN: 978-6257906579, 264 sayfa, Bursa.
- Öztürk Kasar, S., 2012. Dilde Kavramsal Gelişmeye Koşut Olarak Sözbirim ve Terim Üretimi. *Dilbilim*, (21): 29-42.
- Pethö, G., 2001. What is Polysemy? A Survey of Current Research and Results. Pages; 175-224, *Pragmatics and Flexibility of Word Meaning*, Ed.; T. Eniko Nemeth & Karoly Bibok, University of Debrecen Press, ISBN: 978-05-85-47426-7, 329 pages Amsterdam.
- Taylor, J. R., 1995. *Linguistic Categorization: Prototypes in Linguistic Theory*. Oxford University Press: Second Edition, ISBN: 978-0198700128, 328 pages, UK.
- Uçar, A., 2009. Türkçe Eylemlerde Çokanlamlılık: Uygunluk Kuramı Çerçevesinde Bir Çözümleme. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, Danışman; Doç. Dr. Leyla Uzun, 605 sayfa.